

Mál nr. 338/2020

M og
V vegna ábyrgðartryggingar XÁgreiningur um skaðabótaábyrgð vegna veikinda starfsmanns.**Gögn.**

Málskot dags. 7. október 2020 ásamt fylgigögnum.

Bréf V dags. 28. október 2020.

Bréf lögmanns M, dags. 16. nóvember 2020.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram að kvartað sé yfir ákvörðun V sem hafi hafnað greiðsluskyldu úr ábyrgðartryggingu X vegna afleiðinga veikinda M, sem hún rekur til atvinnusjúkdóms sem tilkominn sé vegna starfa fyrir X.

Í gögnum málsins kemur fram að M hafi hafið störf hjá X í apríl 2014 og þá hafi X verið með aðsetur í húsnæði Orkuveitu Reykjavíkur að Bæjarhálsi 1 í Reykjavík. Á árinu 2016 varð M vör við þau sjúkdómseinkenni sem hún rekur til myglu- og rakaskemmda í húsnæði vinnustaðar síns. Í minnisblaði til stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur dags. 22. ágúst 2017 kemur fram að í september 2015 hafi starfsmenn þess fyrirtækis orðið varir við rakaskemmdir á innanverðum útveggjum vesturhúss húseignarinnar að Bæjarhálsi 1. Í minnisblaðinu er farið í gegnum tillögur til úrbóta á húsnæðinu og það kemur einnig fram þar að vegna neikvæðra áhrifa sem rakaskemmt efni var farið að hafa á heilsufar starfsfólks hafi verið tekin ákvörðun um að rýma húsið. Ekki kemur þó fram í minnisblaðinu hvenær nákvæmlega það var gert. Í málsgögnum liggur einnig fyrir ítarleg lýsing M sjálfar á sjúkdómseinkennum sínum og upplýsingum í tengslum við húseignina að Bæjarhálsi 1. Þar kemur fram að tölvupóstur hafi borist frá einum af stjórnarmönnum og eigendum X hinn 30. mars 2016 um rakaskemmdir í húseigninni sem og í júní og fundur með starfsmönnum X hafi verið haldinn um miðjan júní 2016 þar sem mygla hafi verið útskýrð og almenn einkenn ofnæmis fyrir myglu. M lýsir því síðan að þegar framkvæmdir við húseignina hafi hafist í júní/júlí 2016 hafi hún farið að finna fyrir einkunnum eins og hausverk, þurrki í augum og hálsi, hæsti bólgu í kinn- og ennisholum, hjartsláttartruflunum og hita. M leitaði til lækna vegna einkenna, þar á meðal ofnæmislæknis í febrúar 2017 þar sem komið hafi fram að hún hafi ekki greinst með ofnæmi fyrir myglusvepp. Frekari einkenni voru raddleysi og vanlíðan og í mars 2017 sendi M póst á fyrirtækið Vinnuvernd varðandi rakastig í húsnæðinu og í kjölfarið fer M að vinna heima og koma sjaldnar á vinnustaðinn. Hún lýsir því einnig að í hvert skipti sem hún hafi þurft að koma á vinnustaðinn hafi hún fengið einkenni en í júní 2017 hafi starfsemi X verið flutt í Turninn á Smáratorgi og þannig úr húsnæðinu að Bæjarhálsi 1. Í nóvember/desember 2017 lýsir M því þannig að einkenni hennar hafi aukist til muna eftir að pappakassi með jólastkrauti úr fyrra húsnæði kom inn á nýjan vinnustað. M lýsir síðan lækni meðferðum á árinu 2018 og 2019 sem og samskiptum við yfirmenn sína hjá X um rétt til greiðslu veikindalauna, en af gögnum málsins má ráða að veikindaréttur hennar hafi verið fullnýttur hinn 30. apríl 2018. Hinn 5. febrúar 2019 ritað lækni M undir skjal sem nefnist „skýrsla læknis um meintan atvinnusjúkdóm“ og má af skjalinu ráða að það hafi verið sent til Vinnueftirlitsins. Í málinu eru auk þessara gagna þó nokkur læknisvottorð um einkenni M sem og skýrsla talmeinafræðings. Einnig liggur fyrir tilkynning um tjón M til Sjúkratrygginga Íslands dags. 24. september 2020, þar sem X gerir fyrirvara um að orsakatengsl séu milli mygluskemmda á starfstöð og veikinda M.

M byggir kröfur sína á því að hún sé með atvinnusjúkdóm sem rekja megi til myglu- og rakaskemmda í starfsaðstöðu hennar hjá X frá árinu 2016. M vísar til þess að fleiri starfsmenn í húsnæðinu hafi veikst og einkenni hennar hafi verið mikil á þeim tíma sem framkvæmdir áttu sér stað vegna myglu- og rakaskemmda í starfsaðstöðu X að Bæjarhálsi 1. M vísar til þess að starfsaðstaða hennar og annarra starfsmanna hafi oft verið rædd við yfirmenn X og óskum starfsmanna um að sinna starfsskyldum sínum utan starfsstöðvar hafi verið hafnað. M telur að hagsmunir starfsmanna hafi verið að engu hafðir og stjórn X hafi gert lítið úr alvarleika málsins með því að flytja ekki starfsemi fyrirtækisins fyrir en í júní 2017 og vísar til þess að í minnisblaði til stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur

frá 22. ágúst 2017 hafi verið staðfest að rakaskemmt efni hafi verið farið að hafa neikvæð áhrif á heilsu starfsmanna sem unnu í umræddu húsnæði. M bendir einnig á að þó hún hafi ekki greinst með ofnæmi fyrir myglu þá séu til fjölmargar rannsóknir sem sýni fram á að tengsl raka og myglu á heilsufar fólks sé fyrir hendi og lítið brot þeirra sem veikist séu með greint ofnæmi. Einnig vísar M til þess að læknisfræðileg gögn sem hún hafi lagt fram gefi skýrlega til kynna að einkenni þau sem hún glími við í dag sé hægt að rekja til veru hennar í starfsaðstöðu X og hafi það sýnt sig með því að einkenni jukust í hvert skipti sem hún var í starfsaðstöðu X. Einnig vísar M til þess að heilsufar hennar hafi verið gott fyrir og ekkert í hennar fyrri heilsufarssögu tengist veikindum hennar í dags. M leggur áherslu á að yfirmenn X hafi vitað af því að starfaðstaða starfsmanna hafi verið í heilsuspillandi húsnæði og ekki brugðist við því í tíma.

V hafnar því að sýnt sé fram á að um atvinnusjúkdóm sé að ræða og að einkenni M séu afleiðing myglu og rakaskemmda í starfsaðstöðu hennar hjá X. V bendir á að skv. læknisvottorði hafi M ekki greinst með ofnæmi fyrir myglu og ekki hafi fundist skýringum á veikindum hennar þrátt fyrir miklar rannsóknir. Því er einnig hafnað að forsvarsmenn X hafi brugðist ranglega við veikindum M sem hafi fengið að vinna heima frá því í mars 2017 og starfsemi X hafi síðan verið flutt í annað húsnæði í júní 2017. V telur því að tjón M sé ekki hægt að rekja til saknæmrar og ólögmætrar háttsemi X eða annarra atvika eða aðstæðna sem hann ber ábyrgð á.

Álit.

Í gögnum málsins er líkamlegum einkennum M lýst með ítarlegum hætti, bæði af henni sjálfri í sérstakri skýrslu sem og í læknisfræðilegum gögnum. Í þeim gögnum kemur bæði fram að M sé að kljást við „Laryngitis“ sem meðferðarlæknir hennar telur að sé hægt að rekja til viðveru hennar í starfsaðstöðu hjá X. Einnig kemur fram í læknisfræðilegum gögnum að M hafi ekki greinst með ofnæmi fyrir myglu. Í málskoti er lögð áhersla á að M hafi greinst með atvinnusjúkdóm. Til þess að greiðsluskylda sé fyrir hendi úr ábyrgðartryggingu X hjá V verður ekki séð af vátryggingarskilmálum að skilgreina þurfi líkamstjón M sem atvinnusjúkdóm, t.d. eins og þegar um bótarétt skv. lögum nr. 45/2015 um slysátryggingar almannatrygginga er að ræða. Mun nefndin því ekki fjalla frekar um það hugtak.

Til þess að greiðsluskylda stofnist úr ábyrgðartryggingu X þarf hins vegar að liggja fyrir að um skaðabótaþyrgð X sé að ræða vegna líkamstjóns M. Til þess að slík ábyrgð stofnist þarf tjónþoli (M) skv. almennum sönnunarreglum að sýna fram á það með sönnunargögnum að skilyrði skaðabótaréttar vegna skaðabótaábyrgðar séu uppfyllt. Í þessu máli liggur fyrir lýsing frá M sjálfri um ástand hennar á árunum 2016 til 2019 og lýsing hennar á aðstæðum og eftir atvikum samskiptum við yfirmenn hjá X. Þeim lýsingum M fylgja takmörkuð gögn til sönnunar á því hvernig samskipti hennar voru við yfirmenn hjá X eða hvaða upplýsingar þeir höfðu um ástand húsnæðisins að Bæjarhálsi 1 áður en starfsemi X var flutt þaðan í júní 2017, annað en hennar eigin frásögn. Í minnisblaði til stjórnar Orkuveitu Reykjavíkur dags. 22. ágúst 2017 er ekki fjallað sérstaklega um upplýsingagjöf til X eða ákvarðanir þess fyrirtækis. Í málinu liggja ekki heldur fyrir gögn frá öðrum sem staðfesta með einhverjum hætti það sem M heldur fram. Þegar gögn af þessu tagi vantar í mál þar sem því er haldið fram að einhver hafi vanrækt skyldur sínar verður sönnunarstaða þess sem gerir skaðabótakröfu á þeim grundvelli erfið. Eins og málið liggur fyrir nefndinni telur hún að ekki liggi fyrir nægilega skýr sönnunargögn um að samstarfsmenn eða eigendur X hafi brugðist þannig við upplýsingum um rakaskemmdir í leiguhúsnæði sínu að saknæmt teljist. Samkvæmt áðurnefndum meginreglum um sönnun í íslenskum rétti verður M að bera hallann af þessum sönnunarskorti. Ekki verður því talið sannað, m.v. þau gögn sem lögð hafa verið fyrir nefndina að X beri skaðabótaábyrgð á líkamstjóni M og er greiðsluskylda úr ábyrgðartryggingu X hjá V því ekki fyrir hendi.

Niðurstaða.

M á ekki rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu DKX hjá V.

Reykjavík, 8. desember 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögm.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.